

ECLI:NL:GHDHA:2020:849

Instantie	Gerechtshof Den Haag
Datum uitspraak	28-04-2020
Datum publicatie	12-05-2020
Zaaknummer	200.236.206/02
Formele relaties	Cassatie: ECLI:NL:HR:2021:1338, Bekrachtiging/bevestiging
Rechtsgebieden	Verbintenissenrecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Dienstverlener vordert vergoeding van consulaat Colombia voor extra werkzaamheden. Vordering afgewezen omdat verrichtte werkzaamheden grotendeels vielen onder bestaande overeenkomst en totstandkoming nieuwe overeenkomst niet is komen vast te staan.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF DEN HAAG

Afdeling Civiel recht

Zaaknummer : 200.236.206/02

Zaaknummer rechtbank : C/10/511015/ HA ZA 16-956

arrest van 28 april 2020 (bij vervroeging)

inzake

De Republiek Colombia,

zetelend te Bogota (Colombia),

appellante,

advocaat: mr. O. Huisman te Den Haag,

tegen

A&E Consulting v.o.f.,

gevestigd te Rotterdam,

geïntimeerde,

hierna te noemen: A&E Consulting,

advocaat: mr. Y.M.M. Ooykaas te Rotterdam.

1 De procedure in eerste aanleg

- 1.1 Bij dagvaarding van 9 januari 2018 is de Republiek Colombia in hoger beroep gekomen van de door de rechtbank Rotterdam tussen partijen gewezen vonnissen van 22 maart 2017 en 11 oktober 2017. Bij memorie van grieven heeft de Republiek Colombia vijf grieven aangevoerd. Bij memorie van antwoord met producties heeft A&E Consulting de grieven bestreden.
- 1.2 Bij arrest van 4 februari 2020 heeft het hof een comparitie van partijen gelast. De comparitie heeft plaatsgevonden op 11 maart 2020. Van de comparitie is een proces-verbaal gemaakt. Bij gelegenheid van de comparitie is arrest gevraagd.

2 Feiten

- 2.1 A&E Consulting is een vertaal- en adviesbureau dat werkzaamheden heeft verricht voor het consulaat-generaal van de Republiek Columbia in Amsterdam.
- 2.2 Tussen A&E Consulting en het consulaat-generaal is een overeenkomst gesloten die is vastgelegd in een brief van A&E Consulting aan het consulaat-generaal van 28 november 2013 (hierna ook te noemen: de overeenkomst van 28 november 2013). Volgens deze brief zijn partijen overeengekomen hun bestaande overeenkomst te verlengen voor het jaar 2014, en zal A&E Consulting in deze periode de volgende diensten voor het consulaat-generaal verrichten: (i) cafetaria- en restaurantdiensten, voor 90 uur per maand tegen een prijs per uur van 20,-, uitkomende op een maandelijks vergoeding van 1.800,- (btw 0%); en (ii) vertaaldiensten, voor 30 uur per maand tegen een prijs per uur van 40,-, uitkomende op een maandelijks vergoeding van 1.200,- (btw 0%).
- 2.3 Op 3 februari 2014 is een nieuwe consul-generaal aangetreden.
- 2.4 Bij e-mail van 4 februari 2014 aan de nieuwe consul-generaal heeft A&E Consulting een toelichting gegeven bij de werkzaamheden die zij voor het consulaat-generaal verricht. In deze e-mail legt A&E Consulting uit dat cafetaria- en restaurantdiensten uit de overeenkomst van 28 november 2013 geen juiste omschrijving is voor de werkzaamheden van A&E Consulting. De e-mail bevat de volgende opsomming van de activiteiten die A&E Consulting in de afgelopen twee jaar voor het consulaat-generaal heeft verricht (gebaseerd op de Nederlandse vertaling van de e-mail (productie 2 bij memorie van antwoord):

()

1. *Het beantwoorden van de rechtstreekse telefoon van het Consulaat (020-4284355). Dit nummer is alleen bedoeld om Nederlandse instanties te attenderen. Het beantwoorden van e-mails gericht aan het Consulaat die zijn opgemaakt in het Nederlands.*
2. *Vertalen van de inkomende Nederlandstalige correspondentie.*
3. *Redactie/vertaling naar het Nederlands van de correspondentie van het Consulaat, gericht aan Nederlandse organisaties.*
4. *Telefoongesprekken betreffende Colombiaanse onderdanen in Nederland (politie, advocaten, gevangenen, gemeenten, ziekenhuizen) en steun bij de jaarlijkse activiteiten van het Consulaat (de Kaarsjesdag in de Sint Nicolaas Basiliek in Amsterdam, de viering van 8 maart bij de kerk*

Nuestra Sagrada Familia in Rotterdam, onder anderen).

5. *Begeleiding van de Consul bij activiteiten met Nederlandse instanties.*
6. *Controle van alle lopende contracten van het Consulaat, zowel de voorwaarden als de afgesproken bedragen. A&E Consulting speelde een belangrijke rol in het vinden, onderhandelen van de huurprijs en de voorwaarden van de huurovereenkomst van het nieuwe kantoor van het Consulaat. A&E Consulting maakte ook een algemene herziening van de door het Consulaat ondertekende contracten, met een heronderhandeling van de prijzen en het actualiseren van deze contracten in 2009 en 2011.*
7. *Vertaling van de artikelen in de Nederlandse kranten die verband hebben met Colombia.*
8. *Wij zijn altijd bereid om de ambtenaren van het Consulaat te assisteren bij kwesties die verband hebben met het dagelijkse leven in Nederland (boetes, afspraken, reservering van tickets, enz.).*
9. *Wij zijn verantwoordelijk voor het goed functioneren van het Consulaat m.b.t. de technische kant evenals van het vinden van een oplossing in het geval dat een dienst niet goed is geleverd. A&E Consulting begon met het verlenen van deze diensten tijdens de diplomatieke missie van de Consul Ana Maria Prieto in de maanden oktober, november en december 2009. In 2010 hebben wij deze diensten opnieuw geleverd in de maanden oktober, november en december. Sinds 2 jaar verlenen wij deze dienst ononderbroken.*

Kortom, wij verlenen diensten aan het consulaat die directe betrekking hebben tot Nederlandse instanties.

()

2.5 Bij brief van 3 juni 2014 (volgens de vertaling overgelegd als productie 7 bij memorie van antwoord) heeft A&E Consulting een aanbieding gedaan aan het consulaat-generaal voor twee vormen van dienstverlening: een administratieve dienst en ondersteunende diensten aan het consulaat-generaal. Ten aanzien van de administratieve dienst heeft A&E Consulting in de brief aangegeven dat het verlenen van deze dienst voor haar geen prioriteit is, en in het geschil tussen partijen is (de aanbieding van) deze dienst verder niet van belang. De brief bevat de volgende omschrijving van de werkzaamheden die vallen onder de aangeboden ondersteunende diensten:

()

- *Agendabeheer van het consulaat.*
- *Advies aan het Consulaat bij het afsluiten van nieuwe contracten/diensten.*
- *Het actualiseren en toezicht houden op (indien dit nodig wordt geacht) contracten/lopende diensten en gepresenteerde facturatie m.b.t. deze diensten.*
- *Toezicht houden op de correcte uitvoering van geleverde diensten door Nederlandse ondernemingen aan het Consulaat. Evenals het oplossen van problemen van technische en/of praktische aard m.b.t. de verlening van deze diensten.*
- *Het Consulaat adviseren m.b.t. publieke relaties, tegenover Nederlandse instanties.*
- *Telefonische gesprekken en correspondentie gerelateerd tot Colombiaanse staatsburgers die gevestigd zijn in Nederland met: politie, ziekenhuizen, psychiatrische instellingen, uitvaartmaatschappijen, advocaten, gevangenen, gemeenten en ministeries.*
- *Het Consulaat adviseren bij de ontwikkeling en uitvoering van activiteiten met Nederlandse instanties.*
- *Onderzoekswerk verrichten van specifieke Nederlandse onderwerpen, op verzoek van het Consulaat.*
- *Het Consulaat adviseren en helpen bij de ontwikkeling in de communicatie met personen en organisaties die de Colombiaanse gemeenschap steunen en beschermen en hun waarden promoveren in Nederland.*
- *Het Consulaat adviseren en helpen bij de oriëntatie en sociale steun tegenover Nederlandse instanties.*
- *Het Consulaat adviseren bij de promotie van patriottische waarden: promotie, ontwikkeling en aanwezigheid bij culturele, sport of academische activiteiten met een Colombiaans thema.*
- *Het Consulaat adviseren en steun verlenen bij de vestiging van nieuwe functionarissen van de Kanselarij in Nederland: huisvesting, registratie bij verschillende instanties, contracten afsluiten,*

geschikte school vinden voor de kinderen. Beëindiging van contracten, tijdens de afsluiting van de ambtsperiode en uiteenlopende assistentie bij hun terugkeer.

Vergoeding : 5.000 Euro (excl. BTW) per maand

()

2.6 In de periode van 3 juni 2014 tot 3 juli 2015 heeft A&E Consulting maandelijks een bedrag van 3.000,- aan het consulaat-generaal gefactureerd. Deze facturen zijn door het consulaat-generaal betaald.

2.7 Op 15 juli 2015 heeft A&E Consulting twee facturen gestuurd aan het consulaat-generaal. De eerste factuur heeft betrekking op diensten verleend aan het consulaat-generaal in de periode van 3 juni 2014 tot 3 juli 2015 voor een bedrag van 41.600,- exclusief btw. De tweede factuur heeft betrekking op diensten verleend in verband met de huisvesting van de consul-generaal en zijn gezin, en met de aanschaf van een auto ten behoeve van de consul-generaal. Bij brief van dezelfde datum aan het consulaat-generaal heeft A&E Consulting deze factuur als volgt toegelicht:

()

Volgens de overeenkomst waarbij wederzijds mee hebben ingestemd op d.d. 3 juni 2014, is A&E Consulting begonnen met het verlenen van zijn professionele diensten aan het Consulaat Generaal van Colombia in Nederland o.b.v. de volgende voorwaarden:

Consultancy diensten : 5.000 excl. BTW p/mnd

Vertalingen : 1.200 excl. BTW p/mnd

Totaal : 6.200 excl. BTW p/mnd

De verleende diensten tot en met 3 juni 2014 correspondeerden aan:

Servicio de Cafeteria y Restaurante (cateringdiensten) : 1.800 excl. BTW p/mnd

Vertalingen : 1.200 excl. BTW p/mnd

Totaal : 3.000 excl. BTW p/mnd

Op basis van het voorgaande, heeft A&E Consulting vandaag een factuur gepresenteerd aan het Consulaat Generaal van Colombia, voor het verschil van de betaling voor de geleverde diensten tussen 03-06-2014 en 03-07-2015, namelijk:

3.200x13 maanden=41.600 excl. BTW+8.736 (21% BTW)= 50.336 incl. BTW

Het Consulaat-generaal van Colombia in Nederland heeft gebruik gemaakt van een tweede functionaris van A&E Consulting voor uiteenlopende werkzaamheden met privé-doeleinden m.b.t. de vestiging van de Consul-generaal F.E. Pedraza Pérez en zijn vrouw in Nederland. De vergoeding/toeslag voor deze diensten zijn:

4.000 excl. BTW + 840 (21% BTW) = 4.840 incl. BTW

()

2.8 Bij brief van 17 juli 2015 heeft A&E Consulting aan het consulaat-generaal medegedeeld dat zij zich genooddaakt voelde haar werkzaamheden voor het consulaat-generaal te beëindigen om een aantal redenen, waaronder de niet-nakoming van een overeenkomst van 3 juni 2014.

2.9 De facturen van A&E Consulting van 15 juli 2015 zijn niet door het consulaat-generaal betaald.

3 De procedure in eerste aanleg

- 3.1 In eerste aanleg heeft A&E Consulting gevorderd de Republiek Colombia bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, te veroordelen tot betaling van 54.816,-, te vermeerderen met de wettelijke handelsrente vanaf 30 juli 2015 alsmede met buitengerechtelijke incassokosten, met veroordeling van de Republiek Colombia in de proceskosten.
- 3.2 Bij verstekvonnis van 6 juli 2016 zijn de vorderingen van A&E Consulting integraal toegewezen en is de Republiek Colombia veroordeeld in de proceskosten, aan de zijde van A&E Consulting begroot op 2.900,75.
- 3.3 De Republiek Colombia heeft verzet ingesteld tegen het verstekvonnis en vernietiging van het verstekvonnis en afwijzing van de vorderingen van A&E Consulting gevorderd.

- 3.4 In het tussenvonnis in verzet van 22 maart 2017 heeft de rechtbank het beroep van de Republiek Colombia op immuniteit van jurisdictie verworpen. De rechtbank heeft de Republiek Colombia evenmin gevolgd in haar betwisting van de rechtsmacht van de Nederlandse rechter. Bij de beoordeling daarvan is de rechtbank uitgegaan van het bestaan van een overeenkomst tussen de Republiek Colombia en A&E Consulting. Aangezien deze overeenkomst in Nederland werd uitgevoerd, heeft de rechtbank rechtsmacht aangenomen op grond van artikel 6 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv), in samenhang met artikel 6a Rv. De rechtbank heeft zich relatief bevoegd geacht omdat de Republiek Colombia zich tegen haar relatieve bevoegdheid niet heeft verzet. Verder heeft de rechtbank overwogen dat Nederlands recht van toepassing is op de rechtsverhouding tussen A&E Consulting en de Republiek Colombia.

Met betrekking tot de inhoud van het geschil heeft de rechtbank geoordeeld dat het voor de Republiek Colombia duidelijk moet zijn geweest dat de werkzaamheden genoemd in het aanbod van A&E Consulting van 3 juni 2014 niet vielen onder de reeds bestaande overeenkomst en dat A&E Consulting alleen bereid was ook deze werkzaamheden te verrichten, indien de Republiek Colombia bereid was daarvoor meer te betalen dan de bedragen genoemd in de bestaande overeenkomst. Voor zover de Republiek Colombia A&E Consulting heeft opgedragen ook deze werkzaamheden te verrichten, mocht A&E Consulting erop vertrouwen dat wat deze diensten betreft een overeenkomst met de Republiek Colombia was ontstaan, en dat de Republiek Colombia voor deze diensten een redelijke vergoeding was verschuldigd. De rechtbank heeft partijen in staat gesteld zich hierover uit te laten. De vordering van 4.840,- voor diensten verricht in verband met de huisvesting van de consul- generaal en zijn gezin en de aanschaf van een auto heeft de rechtbank afgewezen, omdat deze diensten niet waren genoemd in het aanbod van 3 juni 2014 en A&E Consulting onvoldoende heeft gesteld om aan te nemen dat het hierbij ging om diensten waarvoor de Republiek Colombia een vergoeding verschuldigd was.

- 3.5 In het eindvonnis van 11 oktober 2017 heeft de rechtbank geoordeeld dat A&E Consulting aanspraak kon maken op een vergoeding voor werkzaamheden die zij had verricht in een periode van 13 maanden na haar aanbod van 3 juni 2014. Wat betreft de omvang van deze werkzaamheden heeft de rechtbank vastgesteld dat de door A&E Consulting opgegeven werkzaamheden deel uitmaakten van de werkzaamheden genoemd in het aanbod van 3 juni 2014 en dat A&E Consulting aan deze werkzaamheden minimaal 80 uur per maand had besteed. Een uurtarief van 40,- per uur vormde volgens de rechtbank een redelijke vergoeding voor deze werkzaamheden, zodat de Republiek Colombia voor deze werkzaamheden het door A&E Consulting gevorderde maandbedrag van 3.200,- verschuldigd was. In het eindvonnis heeft de rechtbank het verstekvonnis van 6 juli 2016 vernietigd, de Republiek Colombia veroordeeld in de proceskosten van de verzetprocedure en opnieuw rechtdoende, de Republiek Colombia veroordeeld tot betaling aan A&E Consulting van 41.600,-, vermeerderd met de wettelijke handelsrente vanaf 30 juli 2015 en met buitengerechtelijke incassokosten, met veroordeling van de Republiek Colombia in de proceskosten. De veroordelingen zijn door rechtbank uitvoerbaar bij voorraad verklaard.

4 De vordering in hoger beroep en de grieven

- 4.1 In hoger beroep vordert de Republiek Colombia bij arrest uitvoerbaar bij voorraad, de vonnissen van 22 maart 2017 en 11 oktober 2017 te vernietigen en opnieuw rechtdoende, de vorderingen van A&E Consulting af te wijzen, met veroordeling van A&E Consulting in de proceskosten in beide instanties. Met grief I bestrijdt de Republiek Colombia het oordeel van de rechtbank dat een overeenkomst tot stand is gekomen met betrekking tot de werkzaamheden omschreven in het aanbod van 3 juni 2014. Met grief II verwijt A&E Consulting de rechtbank dat zij de Republiek Colombia ook heeft veroordeeld tot betaling voor werkzaamheden die niet in het aanbod van A&E Consulting van 3 juni 2014 zijn genoemd. Grief III is gericht tegen de overweging van de rechtbank in 2.5 van het vonnis van 11 oktober 2017 dat de Republiek Colombia geen belang heeft bij een beëdigde vertaling in het Nederlands van bepaalde producties van A&E Consulting. Volgens grief IV (ingesteld voor het geval grief I (deels) faalt) had de rechtbank de vordering van A&E Consulting tot betaling voor extra werkzaamheden moeten afwijzen, nu A&E Consulting de Republiek Colombia niet regelmatig heeft geïnformeerd over de omvang en de kosten van deze extra werkzaamheden. Grief V is gericht tegen de overweging van de rechtbank dat de Republiek Colombia de gestelde omvang van het extra werk niet heeft betwist.
- 4.2 A&E Consulting voert verweer en concludeert tot bekrachtiging van het vonnis van de rechtbank. In de memorie van antwoord heeft A&E Consulting ook geconcludeerd tot veroordeling van de Republiek Colombia tot betaling van de factuur van 15 september 2015 voor het bedrag van 4.840,-. Tijdens de comparitie van partijen in hoger beroep heeft de advocaat van A&E Consulting verklaard dat het niet de bedoeling van A&E was om incidenteel appel in te stellen tegen de afwijzing van deze vordering door de rechtbank en dat A&E Consulting in die afwijzing berust.

5 Beoordeling

- 5.1 De Republiek Colombia heeft geen grieven gericht tegen de verwerping van haar immuniteits- en rechtsmachtverweer en het oordeel van de rechtbank dat Nederlands recht van toepassing is op de rechtsverhouding tussen partijen. Het hof volgt in deze opzichten het oordeel van de rechtbank.
- 5.2 Grief I stelt de vraag aan de orde of (A&E Consulting er gerechtvaardigd op mocht vertrouwen dat) tussen partijen een overeenkomst tot stand is gekomen met betrekking tot de werkzaamheden genoemd in het aanbod van A&E Consulting van 3 juni 2014, op grond waarvan de Republiek Colombia een vergoeding voor deze werkzaamheden verschuldigd is. De rechtbank heeft de totstandkoming van deze overeenkomst aangenomen op grond van het feit dat het consulaat-generaal in de dertien maanden na 3 juni 2014 A&E Consulting heeft opgedragen de werkzaamheden genoemd in het aanbod van 3 juni 2014 te verrichten. De Republiek Colombia heeft daar tegenin gebracht dat, voor zover het consulaat-generaal in deze periode werkzaamheden aan A&E Consulting heeft opgedragen, het werkzaamheden betrof die vielen onder de overeenkomst van 28 november 2013 waarvoor zij al maandelijks de daarbij overeengekomen vergoeding heeft betaald.
- 5.3 Het hof heeft de omschrijving van de werkzaamheden in de brief van A&E Consulting van 3 juni 2014 (zie hiervoor onder 2.5) vergeleken met de toelichting die A&E Consulting heeft gegeven bij de werkzaamheden die zij op grond van de overeenkomst van 28 november 2013 voor het consulaat-generaal verrichtte (zie hiervoor onder 2.4). Op grond van deze vergelijking stelt het hof vast dat veel van de werkzaamheden genoemd in het aanbod van A&E Consulting van 3 juni 2014 vallen binnen de overeenkomst van 28 november 2013, uitgaande van de door A&E Consulting gegeven toelichting bij die werkzaamheden, althans dat niet zonder meer kan worden aangenomen dat het gaat om

werkzaamheden die niet reeds door de overeenkomst van 28 november 2013 werden gedekt:

- De werkzaamheden omschreven in het aanbod van 3 juni 2014 als *advies aan het Consulaat bij het afsluiten van nieuwe contracten/diensten, het actualiseren en toezicht houden op () contracten/lopende diensten en gepresenteerde facturatie m.b.t. deze diensten, toezicht houden op de correcte uitvoering van geleverde diensten door Nederlandse ondernemingen aan het Consulaat en het oplossen van problemen van technische en/of praktische aard m.b.t. de verlening van deze diensten* vertonen overeenstemming met de werkzaamheden genoemd in punt 6 van de toelichting bij de overeenkomst van 28 november 2013 (*controle van alle lopende contracten van het Consulaat, zowel de voorwaarden als de afgesproken bedragen*, gevolgd door enkele voorbeelden van werkzaamheden met betrekking tot nieuwe en lopende contracten, inclusief een heronderhandeling van de prijzen).

- De werkzaamheden omschreven in het aanbod van 3 juni 2014 als *het Consulaat adviseren m.b.t. publieke relaties, tegenover Nederlandse instanties, het Consulaat adviseren bij de ontwikkeling en uitvoering van activiteiten met Nederlandse instanties en het Consulaat adviseren bij de oriëntatie en sociale steun tegenover Nederlandse instanties* vertonen overeenstemming met de werkzaamheden genoemd in punt 5 van de toelichting bij de overeenkomst van 28 november 2013: *begeleiding van de Consul bij activiteiten met Nederlandse instanties*.

- De werkzaamheden omschreven in het aanbod van 3 juni 2014 als *telefonische gesprekken en correspondentie gerelateerd tot Colombiaanse staatsburgers die gevestigd zijn in Nederland met: politie, ziekenhuizen, psychiatrische instellingen, uitvaartmaatschappijen, advocaten, gevangenen, gemeenten en ministeries* komen overeen met de volgende werkzaamheden genoemd in punt 4 van de toelichting bij de overeenkomst van 28 november 2013: *telefoongesprekken betreffende Colombiaanse onderdanen in Nederland (politie, advocaten, gevangenen, gemeenten, ziekenhuizen) ()*.

- De werkzaamheden omschreven in het aanbod van 3 juni 2014 als *het Consulaat adviseren en helpen bij de ontwikkeling in de communicatie met personen en organisaties die de Colombiaanse gemeenschap steunen en beschermen en hun waarden promoveren in Nederland* vallen gedeeltelijk samen met de werkzaamheden genoemd in punt 2 (*vertalen van de inkomende Nederlandstalige correspondentie*), punt 3 (*redactie/vertaling naar het Nederlands van de correspondentie van het Consulaat, gericht aan Nederlandse organisaties*) en punt 5 (*begeleiding van de Consul bij activiteiten met Nederlandse instanties*) van de toelichting bij de overeenkomst van 28 november 2013. Daarbij houdt het hof rekening met het feit dat zuivere vertaaldiensten onder de overeenkomst van 28 november 2013 afzonderlijk werden gefactureerd, voor een bedrag van 1.200,- per maand. De werkzaamheden genoemd in punt 2 en punt 5 zien dus kennelijk op meer dan zuivere vertaaldiensten.

- De werkzaamheden omschreven in het aanbod van 3 juni 2014 als *het Consulaat adviseren bij de promotie van patriottische waarden: promotie, ontwikkeling en aanwezigheid bij culturele, sport of academische activiteiten met een Colombiaans thema* vertonen overeenkomsten met de volgende werkzaamheden genoemd in punt 4 van de toelichting bij de overeenkomst van 28 november 2013: (*steun bij de jaarlijkse activiteiten van het Consulaat (De Kaarsjesdag in de Sint Nicolaas Basiliek in Amsterdam, de viering van 8 maart bij de Kerk Nuestra Sagrada Familia in Rotterdam, onder anderen)*).

- De werkzaamheden omschreven in het aanbod van 3 juni 2014 als *het Consulaat adviseren en steun verlenen bij de vestiging van nieuwe functionarissen van de Kanselarij in Nederland: huisvesting, registratie bij verschillende instanties, contracten afsluiten, geschikte school vinden voor de kinderen. Beëindiging van contracten, tijdens de afsluiting van de ambtsperiode en uiteenlopende assistentie bij hun terugkeer* vertonen overeenkomsten met de werkzaamheden genoemd in punt 8 van de toelichting bij de overeenkomst van 28 november 2013: *wij zijn altijd bereid om de ambtenaren van het Consulaat te assisteren bij kwesties die verband hebben met het dagelijkse leven in Nederland (boetes, afspraken, reservering van tickets, enz.)*.

- 5.4 Er blijven enkele werkzaamheden omschreven in het aanbod van 3 juni 2014 over (*agendabeheer van het Consulaat, onderzoekswerk verrichten van specifieke Nederlandse onderwerpen, op verzoek van het Consulaat*) die niet direct thuis te brengen zijn in de toelichting bij de overeenkomst van 28 november 2013. De toelichting bij de overeenkomst van 28 november 2013 bevat echter een algemeen punt (punt 9, *wij zijn verantwoordelijk voor het goed functioneren van het Consulaat m.b.t. de technische kant evenals van het vinden van een oplossing in het geval dat een dienst niet goed is geleverd. () Sinds 2 jaar verlenen wij deze dienst ononderbroken*) waaronder diverse werkzaamheden kunnen worden gebracht. Uit het feit dat niet alle werkzaamheden omschreven in het aanbod van 3 juni 2014 in direct verband kunnen worden gebracht met de overeenkomst van 28 november 2013 volgt dus ook niet noodzakelijkerwijs dat het aanbod van 3 juni 2014 méér (extra) werkzaamheden omvatte.
- 5.5 Het algehele beeld dat oprijst uit deze vergelijking is dat het aanbod van 3 juni 2014 grotendeels dezelfde werkzaamheden betreft als die welke door A&E Consulting werden verricht op grond van de overeenkomst van 28 november 2013, en dat het aantal werkzaamheden niet wezenlijk is uitgebreid. Het is mogelijk dat na het aantreden van een nieuwe consul-generaal op 3 februari 2014 intensiever gebruik gemaakt is van de diensten van A&E Consulting, en dat dat ertoe heeft geleid dat A&E Consulting op 3 juni 2014 een nieuw aanbod heeft uitgebracht aan het consulaat-generaal, voor een hogere vergoeding. Gezien de hiervoor gemaakte vergelijking kan echter niet op grond van (het opdragen van) de werkzaamheden die A&E Consulting voor de Republiek Colombia heeft verricht, worden geconcludeerd dat A&E Consulting er gerechtvaardigd op mocht vertrouwen dat een nieuwe overeenkomst met de Republiek Colombia was ontstaan, die in de plaats kwam van de overeenkomst van 28 november 2013. Het oordeel van de rechtbank in rov. 3.17 van het vonnis van 22 maart 2017 is dus onjuist.
- 5.6 A&E Consulting heeft haar stelling dat een overeenkomst met de Republiek Colombia tot stand is gekomen met betrekking tot de werkzaamheden omschreven in het aanbod van 3 juni 2014, tevens onderbouwd met een beroep op onderhandelingen gevoerd met de consul-generaal over een herziening van de overeenkomst van 28 november 2013. Volgens A&E Consulting heeft de consul-generaal een voorstel van A&E Consulting op 19 mei 2014 mondeling aanvaard, afgezien van enkele ondergeschikte wijzigingen. Deze ondergeschikte wijzigingen zijn in de overeenkomst verwerkt, waarop A&E Consulting op 3 juni 2014 de definitieve overeenkomst aan de consul-generaal heeft gezonden. De consul-generaal heeft de overeenkomst vervolgens gezonden naar de kanselarij van de Republiek Colombia voor goedkeuring, maar dat was een (onverplichte) formaliteit. De consul-generaal was namelijk zelf bevoegd om de overeenkomst aan te gaan, en uit het feit dat de consul-generaal de definitieve tekst niet heeft verworpen maar zonder verder commentaar heeft gezonden aan de kanselarij volgt dat hij het aanbod van 3 juni 2014 heeft aanvaard, aldus A&E Consulting.
- 5.7 Het hof volgt A&E Consulting niet in dit betoog. Of de consul-generaal bevoegd was namens de Republiek Colombia een overeenkomst aan te gaan met A&E Consulting kan in het midden blijven. Er zijn namelijk geen aanwijzingen dat de consul-generaal het aanbod van A&E Consulting van 3 juni 2014 of een vergelijkbaar eerder voorstel heeft aanvaard. Het enkele feit dat de consul-generaal het aanbod van 3 juni 2014 heeft doorgezonden naar de kanselarij is daarvoor onvoldoende. Andere omstandigheden waaruit de aanvaarding door de consul-generaal van het aanbod van 3 juni 2014 zou kunnen worden afgeleid, zijn gesteld noch gebleken. Voor zover A&E Consulting zich beroept op uitdrukkelijke aanvaarding (*verbale confirmatie*, vgl. memorie van antwoord, p. 4) door de consul-generaal van het aanbod van 3 juni 2014, heeft zij die stelling tegenover de betwisting door de Republiek Colombia onvoldoende onderbouwd. Met name heeft A&E Consulting niet aangegeven op welke wijze en ten overstaan van wie de consul-generaal deze verbale confirmatie zou hebben uitgesproken. De stelling van A&E Consulting dat de consul-generaal, afgezien van enkele ondergeschikte wijzigingen, mondeling heeft ingestemd met een eerder voorstel van A&E Consulting van 19 mei 2014, valt niet te rijmen met de handgeschreven aantekeningen van de consul-generaal in de tekst van dit voorstel. Het gebruik van woorden als *analizar* (analyseren) en *asesorar* (adviseren) in deze handgeschreven aantekeningen wijst er eerder op dat de consul-generaal zich nog geen definitief

oordeel over het voorstel had gevormd.

5.8 De totstandkoming van de door A&E Consulting gestelde overeenkomst van 3 juni 2014 valt dus noch uit de werkzaamheden die A&E Consulting in opdracht van het consulaat-generaal heeft verricht, noch uit onderhandelingen tussen A&E Consulting en de consul-generaal af te leiden. Dat betekent dat grief I slaagt en de vonnissen van de rechtbank van 22 maart 2017 en 11 oktober 2017 niet in stand kunnen blijven. Aan de overige grieven komt het hof niet toe. Het hof gaat voorbij aan het bewijsaanbod van A&E Consulting (vgl. p. 19 van de memorie van antwoord in samenhang met randnummer 27 van de dagvaarding in eerste aanleg), omdat geen stellingen te bewijzen zijn aangeboden die tot een ander oordeel kunnen leiden of, voor zover het betreft het aanbod om te bewijzen dat de consul-generaal op 3 juni 2014 met de definitieve versie van de overeenkomst heeft ingestemd, A&E Consulting haar stellingen onvoldoende heeft onderbouwd en het bewijsaanbod ook niet voldoende is gespecificeerd. Het hof zal de bestreden vonnissen van de rechtbank vernietigen en opnieuw rechtdoende, de vorderingen van A&E Consulting afwijzen en A&E Consulting veroordelen in de proceskosten in eerste aanleg en in hoger beroep.

6 Beslissing

Het hof:

- vernietigt de tussen partijen gewezen vonnissen van de rechtbank Rotterdam van 22 maart 2017 en 11 oktober 2017, en opnieuw rechtdoende:
- wijst de vorderingen van A&E Consulting af;
- veroordeelt A&E Consulting in de proceskosten, aan de zijde van de Republiek Colombia in eerste aanleg begroot op 1.929,- aan verschotten en 894,- aan salaris advocaat, en in hoger beroep begroot op 2.076,01 aan verschotten en 2.148,- aan salaris advocaat, en verklaart deze proceskostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit arrest is gewezen door mrs. P. Glazener, A.D. Kiers-Becking en G.C.W. van der Feltz. Het is ondertekend door de rolraadsheer en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 28 april 2020 in aanwezigheid van de griffier.